

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4184/2022
27.09.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Лазар Вујошевић, адвокат из ..., против туженог „Минг ковачница“ а.д. Ниш, чији је пуномоћник Милош Кукурековић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2734/2022 од 08.06.2022. године, у седници већа одржаној 27.09.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2734/2022 од 08.06.2022. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 190/22 од 11.03.2022. године, усвојен је тужбени захтев тужиоца и поништено решење о отказу Уговора о раду бр. ../2019 од 12.08.2019. године и тужени обавезан да тужиоца врати на рад и призна му сва права на раду и по основу рада. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова поступка исплати укупан износ од 176.250,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 2734/2022 од 08.06.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца да се поништи као незаконито решење о отказу Уговора о раду број ../2019 од 12.08.2019. године туженог, те да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад и призна му сва права на раду и по основу рада. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом надокнади трошкове поступка у износу од 180.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Тужени је дао одговор на ревизију. Трошкове је тражио.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11...18/20), Врховни суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог у периоду од 01.02.2017. године до 31.07.2017. године, по основу два сукцесивно закључена уговора о раду на одређено време, на радном месту „...“. Почев од 01.08.2018. године, тужилац је засновао радни однос на неодређено време код туженог Уговором о раду број ../2017 на пословима „...“, а Анексом уговора о раду од 01.03.2019. године премештен је на радно место „радник ...“. Решењем туженог бр. ../2019 од 12.08.2019. године тужиоцу је отказан Уговор о раду број ../2017 на основу члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду. Решење је донето након доношења Правилника о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији радних места туженог бр. 494/19 од 28.06.2019. године, којим је предвиђено да се у Сектору ..., у Одељењу ... гаси радно место број .. – „радник ...“ и Одлуке туженог број 1/2019 о престанку потребе за обављањем одређеног посла, услед технолошких, економских и организационих промена код послодавца од 19.07.2019. године. Тужилац поседује други степен стручне спреме и по занимању је НКВ радник. Радни однос код туженог су 09.08.2019. године засновали ББ и ВВ на радном месту „...“ са различитим описом послова у односу на радно место на коме се налазио тужилац, док је ГГ (који има пети степен стручне спреме) засновао радни однос код туженог 10.09.2019. године на радном месту „помоћник ...“ са описом посла који је различит од описа посла које је обављао тужилац, а који обухвата рад на свим машинама на ручном брушењу, брушење на тоцилу, сачмарама и колицима за транспорт панела и друго.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да су испуњени законски разлози за поништај отказног акта и враћања тужиоца на рад, налазећи да је тужени у периоду када је отказао Уговор о раду тужиоцу запослио три лица на различитим радним местима, те да је имао могућност у том периоду да тужиоца премести на друга радна места.

Другостепени суд је, супротно разлозима првостепеног суда, оценио да је оспорено решење туженог од 12.08.2019. године законито. Тужиоцу је отказан уговор о раду на основу члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду уз закључак да је тужени доказао да је приликом доношења побијаног решења поступао у складу са одредбама Закона о раду и отказни акт донео након извршене измене Правилника о организацији и систематизацији радних места, који је ступио на снагу, а којим је угашено радно место на коме је тужилац био једини извршилац, у ком смислу није постојала потреба за оцењивањем самог тужиоца. У тренутку давања отказа није било другог

одговарајућег радног места на које би тужилац могао да буде распоређен, а послодавац је у складу са обавезом из члана 158. Закона о раду тужиоцу исплатио отпремнину. Како су ББ и ВВ засновали радни однос пре доношења отказног акта, а ГГ засновао радни однос на радном месту са описом посла који је потпуно различит од описа послова које је обављао тужилац и за које тужилац нема потребну стручну спрему, није дошло до повреде одредбе члана 182. став 1. Закона о раду.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правилном применом материјалног права тужбени захтев за поништај решења туженог о отказу Уговора о раду тужиоцу одбио као неоснован заједно са захтевом за враћање на рад и признање права по основу рада.

Одредбом члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду („Сл. гласник РС“, бр. 24/2005...75/14), прописано је да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца и то: ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла. Одредбом члана 158. став 1. Закона о раду прописано је да је послодавац дужан да пре отказа Уговора о раду, у смислу члана 179. став 5. тачка 1. овог закона запосленом исплати отпремнину у складу са овим законом.

Закон о раду разликује две ситуације, једну када због насталих промена дође до укидања одређених служби или радних места и престанка потребе за обављањем одређеног посла или када дође до смањења обима посла и тиме до смањеног броја извршилаца на одређеним пословима. У случају укидања радног места основни услов за отказ уговора о раду запосленом је да послодавац нема могућности да га распореди на друге послове који одговарају његовој стручној спреми. У конкретном случају дошло је до укидања радног места на коме је тужилац обављао послове „радник ...“, те није било места примени критеријума ради рангирања и утврђивања ко од запослених ће бити проглашен технолошким вишком. Другостепени суд је, на утврђено чињенично стање, правилно применио одредбу члана 182. став 1. Закона о раду. Конкретно радно место није више систематизовано код туженог као послодавца, а лица на која се позвао тужилац су засновали радни однос код туженог на радним местима са различитим описом послова у односу на радно место на коме се налазио тужилац и то два лица пре доношења отказног акта, а ГГ након доношења отказног акта и то на радном месту са петим степеном стручне спреме. Нижестепени судови су утврдили чињеницу да је оспореном решењу претходила измена Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места, да је Правилник истакнут на огласној табли туженог и да је ступио на снагу.

Како је на овај начин тужени у свему поступио по наведним законским одредбама, то је правилна одлука другостепеног суда да није основан захтев тужиоца за поништај отказног уговора о раду.

Будући да је побијано решење отказа Уговора о раду законито, не постоји основ за обавезивање туженог да тужиоца врати на рад у смислу члана 191. став 1. Закона о раду.

На основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

Захтев туженог за накнаду трошкова на име састава одговора на ревизију је одбијен на основу члана 154. став 1. ЗПП, јер наведени трошкови нису били потребни за вођење парнице.

**Председник већа - судија
Добрила Страјина с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**